

המרכזית במאי 1969 הנחיות לוועדות המחוזיות, כיצד לנהוג בעניין קבלת הצעות ממתווכים.

5. ב-19.1.1965 ערכה הוועדה המחוזית תל אביב חווה עם קבלן בעניין רכישה של חלק ממבנה שהקבלן הקים באותו זמן בתל אביב; הרכישה הייתה מיועדת למשרד הדואר. סוכם בחווה, שעל הקבלן לסיים את כל העבודה עד ה-15.9.1965, ושתוך חודש וחצי מיום חתימת החווה יימסרו לו תכניות החלוקה הפנימית.

- הוועדה המחוזית לא קיבלה ממשרד הדואר וממע"צ במועדן את התכניות לחלוקה הפנימית של המחיצות ומשום כך לא מסרה אותן לקבלן בעוד מועד (ראה גם "בנייה ממשלתית", לעיל, עמ' 499). הבנייה נמשכה כשנתיים ולטענות הקבלן הוא לא היה יכול לסיים חלק זה מהמבנה וגם שאר חלקי המבנה, משום שלא קיבל את התכניות. נגרם לו נזק, שהסתכם לדבריו בכ-200,000 ל"י. לאחר משא ומתן בין ועדת הדיור המחוזית והמרכזית לבין הקבלן, שולמו לו פיצויים בסכום של 63,500 ל"י.

ממצאי מעקב

התכנון והבנייה

דו"ח שנתי 18, עמ' 434

פעולות אגף התכנון. לאגף התכנון היו תכניות עבודה שנתיות ותכנית. עבודה תלת שנתית לשנים 1966/67 — 1968/69, בשלושה שלבי ביצוע לפי סדר עדיפויות.

התכניות השנתיות של האגף בשנים 1966/67 ו-1967/68 לא התבססו בחלקן הגדול על התכנית התלת שנתית. רצעות התקציב של האגף לא היו מפורטות ושיטתיות ולא היו מבוססות על תכנית פעולות שנתית.

לשנת 1969/70 נערכה תכנית שנחית, ששימשה שלב ראשון לתכניות של ארבע שנים, שתכנונן הסתיים בנובמבר 1969. משנת 1968/69 הכין האגף בכל שנה תכנית עבודה, לפי שיטת "מערכת תכנון תקציב", וכך תוקן הליקוי.

הדו"חות של האגף להנהלת המשרד לא היו מפורטים, לא התייחסו בבירור לשלבי ביצוע התכנית, אף לא צוין בהם הזמן, שהושקע בביצוע הפעולות השונות.

כיום כוללים הדו"חות את הפרטים הנדרשים.

על אגף התכנון ליזום ולעבד הצעות לתכנון הארצי ולהביאן לדיון המועצה הארצית ולאישורה. התכנון הארצי צריך לשמש בסיס בנושאים מסוימים לתכניות מיתאר מחוזיות ומקומיות. אגף התכנון לא הפעיל במידה מספקת ובאורח שיטתי את הרשויות המקומיות כדי לזרז ולקדם הכנת תכניות מיתאר מקומיות. מאידך, הועסק חלק מעובדי האגף בעריכת תכניות מיתאר מקומיות בעבור רשויות מקומיות — תפקיד, המוטל לפי החוק על הוועדות המקומיות.

התכניות שהאגף מטפל בהן, נמצאו בשלבים דלקמן: שלוש תכניות בשטח הארצי בשלב עריכה; התכניות בשטח המחוזי (תכנית אחת לכל מחוז) רובן בשלב של סקר מתקדם.

אשר לתכניות מיתאר מקומיות, נמסר, כי עובדי הלשכה אינם עוסקים עוד בעריכתן. אגף התכנון פנה אל הממונים על המחוזות, שיורזו את הרשויות המקומיות להכנת תכניות מיתאר מקומיות.

הועלה, שעדיין יש רשויות מקומיות ללא תכנית מיתאר, על אף העובדה, שהתקופה הנקובה בחוק להכנת תכניות אלה פגה בפברואר 1968.

חוק התכנון והבנייה, תשכ"ה—1965, בא לאפשר תכנון בהיקף ארצי ומחוזי וגם קביעה של הסדרים וכללים ארציים, אחידים ככל האפשר, בתחום התכנון והבנייה, בכל הנוגע לנשוא החוק. לשר הפנים הוענקה בחוק הסמכות להתקנת תקנות בכל הנוגע לביצועו. חלק מהתקנות דרוש כתנאי מוקדם להפעלת סעיפי חוק חשובים. מתפקידיו של אגף התכנון לעסוק בהכנת התקנות.

מאז שנערכה הביקורת הקודמת הותקנו תקנות לסדרי-דין שונים, וכן תקנות בדבר חישובים סטטיים ותכניות קונסטרוקציה, בדבר עבודות מצומצמות, ותקנות שונות אחרות. ב־1969 הוכנו תקנות בדבר בקשה להיתר, תנאיו של ההיתר והאגרות הכרוכות בכך על פי סעיף 265 לחוק התכנון והבנייה, אך הן לא פורסמו עדיין.

אגף התכנון לא הוציא הוראות נוהל לועדות המקומיות.

לאחרונה הכין האגף קובץ נהלים, הנמצא בדיון בוועדה משרדית פנימית.

הטיפול בבקשות. בלשכות התכנון המחוזיות בתל אביב ובחיפה לא התנהל רישום מסודר על כניסת הבקשות לאישור תכניות על סוגיהן, שיאפשר מעקב אחר התקדמות הטיפול בכל שלב. התיוק של המסמכים היה בלתי מסודר.

נמצא כי בשני המחוזות מתנהל רישום מפורט של הבקשות. תיוק המסמכים תקין.

במחוז תל אביב לא הובאו הבקשות לדיון לפי סדר קבלתן. במקרים רבים של דחיות מצד הוועדה לא ניתנה הנמקה בתיק, ולעתים לא נכללה בקשה כזו בישיבה הבאה.

הבקשות מובאות לישיבות הוועדה, לפי סדר קבלתן בלשכה, כשהן ממויינות לקבוצות לפי הרשות המקומית, שלגביה מתקיים הדיון. במקרה של זכות קדימה נרשמת ההנמקה.

על הוועדה המחוזית לשלוח הודעות לוועדה המקומית ולמבקש הרשיון על תוצאות הדיונים ועל ההחלטות שנתקבלו. במשלוח ההודעות נגרמו שהיות של 1—2 חודשים במחוז תל אביב ושל חודש בחיפה.

אין שינוי במצב.

אישורן הסופי של תכניות, שפורסמו להפקדה בשנים קודמות (משנת 1950) השתנה במשך שנים, ורבות לא אושרו עד תאריך הביקורת ב־1967.

נמצא כי תכניות מתאשרות בקצב סביר.

ליד הוועדה המחוזית פועלת ועדה מייעצת; ועדה זו, שאינה סטאטוטורית, דנה בבקשות המובאות בפניה ומעבדת המלצות לשיבות הוועדה מחוזית. לא נוהלו פרוטוקולים על סיכומי הדיונים.

במחוז הדרום מנוהלים פרוטוקולים, במחוז תל אביב נרשמים הפרטים בתיק, ובמחוז חיפה אין כל שינוי במצב.

הוועדות המחוזיות דנו בתכניות מיתאר מקומיות ובתכניות מפורטות בלא הקפדה על פירסום החלטות הוועדות המקומיות כנדרש בחוק.

נמצא כי הוועדות מקפידות על פרסום.

סדרי הפיקוח של הוועדות המחוזיות על ביצוע החוק. לפי החוק נקבע, שהנציגים של שר הפנים, שר הבריאות, ושר השיכון יוזמנו דרך קבע לדיוני הוועדה המקומית ותהיה להם דעה מייעצת; הנציגים יוכלו לערער על החלטה של הוועדה המקומית בפני הוועדה המחוזית. העיון בפרוטוקולים של הוועדות המקומיות אף הוא עשוי לשמש דרך לפיקוח על פעולות והחלטות של הוועדות האלה. ההשתתפות של נציגי השרים הייתה מועטת ביותר, והפרוטוקולים לא הועברו אליהם באורח סדיר.

המצב לגבי השתתפות נציגי השרים לא השתנה באיזור תל אביב וחיפה, ההשתתפות היא מלאה במחוז הדרום. הפרוטוקולים מועברים באורח סדיר.

בתקנות תכנית המיתאר לחיפה משנת 1934 היה כלול סעיף שלפיו הוועדה המקומית הייתה מוסמכת בתנאים מסוימים, לאשר בעצמה הקלות בהגבלות אשר הוטלו בתכנית המיתאר. הוועדה המקומית של חיפה המשיכה לפעול על פי סעיף זה גם לאחר שחוק התכנון והבנייה ביטל אותו.

הוסבר, כי כיום אין הוועדה המקומית פועלת בהסתמך על הסעיף שבתקנות.

בוועדות המקומיות, הפעולות בתחום של יותר מרשות מקומית אחת, יש למנות לפי סעיף 6(19) לחוק, נציג של הוועדה המחוזית, שיש לו דעה מלאה וזכות הצבעה. הוועדה במחוז חיפה לא מינתה נציגים כאמור בשלוש הוועדות שבתחומה, והנציגים, שמונו על ידי הוועדה במחוז הדרום, לא השתתפו בסדירות בשיבות של הוועדות המקומיות ולא קיימו קשר סדיר עמן.

במחוז חיפה מונו נציגים כנ"ל, אולם במחוז הדרום לא חל שינוי.

פיקוח הוועדה המחוזית ברחבי התכנון של הוועדות המקומיות. בסמכותה של הוועדה המחוזית, להורות לוועדה מקומית לעשות את כל הדרוש למילוי התפקידים המוטלים על הוועדה המקומית, ובתנאים מסוימים לעשות בעצמה את הדרוש. הוועדה המחוזית לא ריכזה בידיה מידע מספיק כדי להבטיח ביצוע תקין של החוק ולא ניצלה את סמכויותיה.

אין שינוי במצב.

רשיונות חציבה וכרייה ניתנים על פי פקודת המכרות 1925, שעל ביצועה ממונה שר הפיתוח. לפי תקנות המכרות (רשיונות חציבה), תשט"ז—1956, יש להגיש בקשה לרשיון לקצין המחוז. בהחלטות על מתן הרשיון חייב קצין המחוז לבחון את הבקשה גם על פי חוק התכנון והבנייה. קציני המחוז בחיפה ובדרום לא קיימו פיקוח מספיק בעניין זה ולא נקטו באמצעים משפטיים נגד העבריינים.

אין שינוי במצב.